No. 3225 Zaterdag 4 Januari 1941 58ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.
Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Redactie en Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Vertegenwoordigers voor de Ver. Staten van Amerika:
M. D. BROMBERG & Associates Inc. 19 to 25 West
44th. Street New York N. Y.

Nieuwe Geluiden op Belastinggebied

Te weinig sociale inslag.

De Curaçaose belastingpolitiek is wederom in het brandpunt van de belangstelling gekomen. En dat is waarlijk in deze tijden geen wonder.

Het was naar aanleiding van een bestuursvoorstel om de reeds bestaande 50 opcenten op de benzinebelasting met ingang van 1 Januari 1941 te verhogen tot 100, dat Dr. da Costa Gomez in de laatste Statenvergadering een rede hield, die het in ruime mate verdient allerwegen de aandacht te trekken. Ons belastingstelsel werd daarin aan een diepgaande critiek onderworpen en daarbij werd de vinger gelegd op de talloze fouten, die onze belastingwetgeving nog steeds aankleven. Maar daarbij bleef het niet; er werden door het statenlid ideeën aan de hand gedaan, die ons zeer zeker het recht geven om te gewagen van nieuwe geluiden.

Het is een zeer uitgebreid terrein, hetwelk door Dr. da Costa Gomez werd belicht. Niet alleen dat de Curaçaose belastingpolitiek en dus belastingwetgeving in haar geheel, die van deze politiek de uiting is, aan een nauwkeurig onderzoek werden onderworpen, ook de afzonderlijke belastingen die van dat stelsel de onderdelen zijn, werden uitvoerig besproken. En er bleef van dat alles niet veel meer over; nooit hebben wij het verlangen om hier met spoed aan het werk te trekken dwingender naar voren horen brengen.

In dit artikel willen wij ons bepalen tot het hoofdvraagstuk dat hier aan de orde is, namelijk de belastingwetgeving in haar geheel. Later zullen wij dan nog verder uiteen zetten hoe wij ons de verschillende samenstellende onderdelen hebben gedacht.

Belastingstelsel dateert uit 1908.

Het Curaçaose belastingstelsel werd in de jaren 1906 tot 1908 naar hier van het Moederland uit overgeplant aan de hand van de aldaar toen bestaande inzichten omtrent belastingheffing. Wat die inzichten toen waren, kan iedereen vertellen, want ook nu nog worden zij vaak als opperste wijsheid der belastingpolitiek verkondigd. Belastingheffing was toen niets anders dan het middel van de overheid om aan geld te komen. Dat derhalve ons belastingstelsel, zoals dat ruim dertig jaar werd ingevoerd, van geen ander inzicht blijk geeft, dan juist van dit ène, behoeft niemand te verbazen. Men wist toen nog niet beter.

Maar in de loop der jaren is er veel veranderd. De overheid is voorgegaan in het opbouwen van een stelsel van sociale voorzieningen, waarvan in het begin dezer eeuw nog slechts enkelen droomden en het karakter van belangrijke onderdelen der wetgevingen wijzigde zich daarbij grondig. **Sociale opbouw en steun, dat waren de punten, waaromheen het maatschappelijk leven zich hervormde.** De belastingwetgeving bleef door dit alles niet onberoerd.

Belastingstelsel in dienst sociale taak.

De overheid bepaalde er zich niet langer alleen maar toe de belastingwetgeving dienstbaar te maken aan haar financiële behoeften. **Ook de belastingwetten werden een machtig hulpmiddel in handen der overheid bij het verrichten van haar sociale taak.**

En niet alleen waren zij een machtig hulpmiddel; zij bleken al spoedig feilloos te werken, waar de overheid zich doorvoering van enigerlei sociale maatregel had ten doel gesteld.

Curaçao bleef achter.

Helaas is Curaçao in deze achtergebleven. Niet wat betreft het in het leven roepen van de bekende sociale verordeningen; wat dat betreft is er meer geschied, dan in zo'n kort tijdsbestek eigenlijk verwacht mag worden. Maar onze Curaçaose belastingwetgeving is nog steeds zoals wij haar in 1906 kregen en is nog even „arm aan sociale inzichten" om met Dr. da Costa Gomez te spreken, zoals zij dat toen noodzakelijkerwijs zijn moest. Stellig heeft ook Cuaçao in de loop der jaren wijzigingen en aanvullingen in overvloed gehad; doch zij kennen alle slechts één doel en dat is, waar haal ik het gemakkelijkst en het vlugst de nodige midelen om in de stijgende behoeften der Curaçaose samenleving te voorzien?

Ook in de naaste toekomst, het is door het Bestuur reeds aangekondigd, zullen de nodige aanvullingen worden overwogen; enkele bestaande heffingen zullen namelijk zonder meer naar even redigheid worden verhoogd. Maar willen dergelijke verhogingen verantwoord zijn, dan dient allereerst vast te staan, dat de basis waarop zij worden gebouwd, voldoet aan de eisen, welke het maatschappelijk leven in het huidige tijdsgewricht daaraan stelt.

En als wij dan eens overwegen, wat Dr. da Costa Gomez dienaangaande al zo naar voren heeft gebracht, dan moeten ook wij ons scharen aan de zijde diergenen, die menen, dat ons huidige belastingstelsel een dringende hervorming vereist, alvorens de daarin voorkomende tarieven mogen worden verhoogd. Dan zal allereerst aan de sociale kant van het belastingvraagstuk de nodige aandacht geschonken moeten worden.

Onze Grondbelasting.

En dit kan op talloze wijzen geschieden. Om enkele voorbeelden te noemen, willen wij in de allereerste plaats wijzen op de grondbelasting in de vorm, zoals deze thans bestaat. Deze behoort tegemoet te komen aan de behoeften van de volkswoningbouw, zal steun moeten verlenen aan het in cultuur brengen of wederom in cultuur brengen van thans braakliggende gronden, rekening moeten houden met de wijze waarop gronden worden bebouwd, d.w.z. met vreemde dan wel met inheemse arbeidskrachten, of hoe de opbrengst van een bedrijfsperceel wordt verkregen, bijv. met vreemd of met inheems kapitaal en of de werkzaamheid van blijvende dan wel van tijdelijke betekenis is voor de Curaçaose samenleving en dergelijke talloze andere punten van sociale orde meer, die de belastingheffing tegenwoordig niet meer voorbij mag gaan.

Het in de grondbelasting voorkomende totaal verouderde systeem van waardeberekening, tengevolge waarvan de waarden der onroerende goederen zich eerst jaren na de schommelingen van het economisch leven daarbij aanpassen, zal dan daarbij hoe eer hoe beter tot het verleden moeten behoren.

Kleinste percelen hebben hoogste belasting.

Erger is het gesteld met de gebruiksbelasting en haar aanhangsel, de motorbelasting.

Niet alleen komt ook hierin geen enkel voorschrift van sociale betekenis voor, bovendien treft men hierin regelingen aan, waarvan men zich wel eens met verbazing afvraagt, hoe het toch mogelijk is, dat dergelijke dingen maar jaar in jaar uit blijven bestaan. Men denke maar eens aan de belastingheffing op piano's, orgels en zelfs op rijwielen. Of aan het tarief van de gebruiksbelasting, in schijn op alle woonhuizen gelijk, maar in werkelijkheid op de kleinste percelen het hoogst en dan langzamerhand dalend, naar mate het huis groter wordt, hetgeen al zeer tegen de keer in is. Of aan het tarief der motorbelasting, dat maar zonder meer een vast bedrag neemt, onverschillig of men zich in een goedkoop autotje naar zijn werk moet begeven, dan wel of men zich de luxe van een dure wagen kan veroorloven of dat men zich de auto heeft aangeschaft, alleen maar voor bedrijfsdoeleinden. Ook deze twee belastingen zullen een grondige herziening moeten ondergaan, waarbij niet vergeten mag worden, dat ook hier een dankbaar terrein aanwezig is om de volkswoningbouw te stimuleren en dat het wonen in een moeizaam verdiend eigen huisje sociaal geheel iets anders is, dan het wonen in een huurhuis.

Geen aanmoediging tot sparen.

En zo kunnen wij doorgaan, doch wij willen besluiten met het maken van nog enkele opmerkingen over de inkomstenbelasting, om vooral niet de indruk te wekken, dat deze nieuwste onzer belastingen van de kant, waarvan wij thans de belastingen hebben bezien, **genade zou kunnen vinden.** Geen enkel voorschrift ter aanwakkering van de spaarzin door alle inkomen op gelijke wijze te belasten, **onverschillig of dit bespaard of verteerd is.** **Geen enkel voorschrift, regelende de aftrek van eventuele bedragen, die ter ondersteuning aan anderen gegeven worden, en die weliswaar wettelijk niet verschuldigd zijn,** doch die de gever verstrekt, omdat hij zulks zedelijk of fatsoenlijk vindt. In het geheel wordt geen aandacht geschonken aan het grote verschil tussen gefundeerd en ongefundeerd inkomen en op welke wijze het verteerde deel van het inkomen is besteed; en vooral dat laatste is toch zo noodzakelijk, want van hoeveel betekenis is het niet voor den belastingschuldige of hij een groot deel van zijn inkomen heeft moeten besteden aan dokters- en ziekenhuiskosten, dan wel daarvoor een mooie reis heeft gemaakt.

Genoeg om te doen zien in welke richting wij ons een belastingherziening bij de tegenwoordige maatschappelijke omstandigheden denken. In een vervolgartikel hopen wij een tweede fout van ons belastingstelsel onder het oog te zien, n.l. de nodeloze ingewikkeldheid daarvan om dan tevens nader te bepalen, hoe wij menen dat een juister belastingstelsel er moet uitzien.

Churchill over Wereldoorlog I

Hij schreef in '33 een boek.

Er is, in onze dagen, weinig zo belangrijk als de opvattingen van den man die thans de leiding van Engelands tegenstand tegen de agressie van Duitsland en Italië in handen heeft: Winston Churchill. Omtrent het karakter dier opvattingen heeft hij ons niet in het onzekere gelaten: in tal van meer of minder uitvoerige opstellen, die later gezamenlijk uitgegeven werden, heeft hij er rekenschap van gegeven met een karakteristieke openhartigheid, die volkomen bij deze robuste figuur past. Hij spaart geen critiek, maar omschrijft nauwkeurig op welke overwegingen zij steunt.

The World Crisis, 1916—1918 is de titel van een bundel opstellen, die in 1933 verscheen en waarin hij de vraagstukken der hogere leiding in de moeilijkste oorlogsjaren in grote lijnen behandelt. Churchill was in die jaren een der meest intelligente toeschouwers, die, deels door eigen daadwerkelijke medewerking, van zeer nabij kon waarnemen wat gedaan werd en wat er gebeurde en vertelt ervan in voortreffelijk Engels, levendig, doch zonder een overmaat van rhetoriek.

Waar hij in het biezonder op wijzen wilde, was de ervaring, dat in elk der oorlogvoerende landen de beroepsmilitairen, de „brass-hats", in grote vraagstukken van militaire politiek al te vaak een verkeerd oordeel toonden: dat zij tevoren de betekenis van argumenten verkeerd beoordeelden en naderhand de feiten onjuist interpreteerden, — terwijl daarentegen de politici het als regel bij het rechte eind hadden.

Voor buitenstaanders was het, vooral in die dagen van oorlog zelf, onmogelijk, zich hieromtrent een juist oordeel te vormen. De publieke opinie in Engeland was over het geheel op de hand van de generaals. Churchill voert bewijzen aan, dat daarentegen de juiste opvattingen die waren van de burgerpolitici van Asquith, Lloyd George, en in Frankrijk die van Briand, Painlevé en Clemenceau, — **terwijl Haig en Robertson, Joffre en Nivelle, Falkenhayn en Ludendorff telkens opnieuw bereid waren tot een waagstuk, dat feitelijk een gok was.**

Aan beide zijden ontbrak, schrijft Churchill, een Cunctator Maximus. [1]) Geen Fabius stond op, om te wachten, terug te trekken, tijd te winnen. De „brass-hats" hadden altijd haast, om nieuwe aanvalswapens, waarover zij de beschikking gekregen hadden, te gebruiken — de Duitsers hun gifgassen en hun U-boten de Engelsen hun tanks — voor zij er voldoende van hadden om er een beslissend resultaat mee te behalen; haast ook om nutteloze slachtingen te organiseren door het uitvoeren van „stoten" die honderdduizenden mensenlevens kostten.

De opvattingen der staven waren van het begin tot het einde uiterst elementair — in de aanval om den vijand, in zijn sterkste positie op te zoeken en zich op hem te werpen, in de verdediging om in de eerste loopgraaf heroïsch te sterven. Slechts twee belangrijke uitzonderingen op deze regel deden zich voor: het terugtrekken van de Duitsers op de Hindenburg-linie in 1917 en de houding van Sir John Jellicoe in de slag bij Jutland. Jellicoe, de enige man die in een enkele namiddag de oorlog had kunnen doen verliezen, toonde zich den zegevierenden Cunctator, al deden zich dan kansen voor welke hij miste.

Churchill becritiseert verder de beperkte geografische visie der generale staven aan beide zijden, hun onbekwaamheid om, dank zij grote verbeeldingskracht de strategische en politieke mogelijkheden welke geheel het geweldige terrein der vijandelijkheden bood, te overzien. De legers werden als magneten tot elkaar aangetrokken, de soldaten waren telkens daar bezig, waar de vijand het sterkst was, en dan werden meer troepen geëist maar nooit werd getracht te vinden waar de vijand het zwakst was en hem daar aan te tasten. De Duitsers, vooral generaal Falkenhayn, maakten in dit opzicht even ernstige fouten als de Engelsen en de Fransen.

Opvallend was ook het ontbreken van wetenschappelijk inzicht bij de generale staven, de traagheid waarmee ze nieuwe denkbeelden aanvaardden, zoals o.a. bleek uit de geschiedenis van het gebruik van tanks, welker betekenis ver onderschat werd en van welke de legerleiding een veel te gering aantal aanvroeg. Ludendorff stond er aanvankelijk evenzo tegenover: toen hij door spionnen bericht kreeg van de constructie van tanks door Engeland, zag hij de waarde ervan niet in en hij liet na ze te imiteren. De handhaving van de cavalerie op een sterkte, die ongeveer tweemaal zo groot was als het personeel der tanks, was een bewijs temeer voor het tekort aan geestelijke elasticiteit.

Het meest interessant is wat Churchil schreef over de lessen van het grote offensief op het Westelijk front. Ten aanzien daarvan was het meningsverschil tussen de politici en de beroepsmilitairen het ernstigst. Lloyd George was van mening, dat de generaals de kansen van de verdediging onder- en die van de aanval overschatten en hield staande, dat geen beslissing verkregen zou worden door den vijand in diens versterkte stellingen aan het Westfront aan te tasten. Het Oorlogskabinet had zich vrijwel doorlopend verzet tegen de „stoten" van 1915, 1916 en 1917, waarvan het weinig resultaat verwachtte, en die tot gruwelijke verliezen leidden. Tegen het einde van 1917 weigerde Lloyd George beschikbare troepen over het Kanaal te zenden, omdat hij er niet zeker van was dat Sir Douglas Haig deze niet, ondanks zijn verbod in een slachting zou zenden zodra ze in Frankrijk zouden zijn aangekomen. Churchill is er op uit, aan te tonen, dat de politici niet **alleen meer dan de beroepsmilitairen** levens trachtten te sparen, doch dat zij ook, op militaire gronden, gelijk hadden.

De generale staven waren na elk offensief bereid, te erkennen dat de resultaten teleurstellend waren, maar zij troostten zich met de grote verliezen welke de vijand waren toegebracht.

Churchill deelt mede, dat hij destijds die berichten wantrouwde, en dat de cijfers betreffende de verliezen aan beide zijden later aantoonden dat het resultaat telkens opnieuw was dat de aanvaller zwakker uit de strijd kwam dan hij tevoren was.

Het was Ludendorffs "schijnbaar succesvol offensief in 1918, dat de ineenstorting van Duitsland voorbereidde.

De meeste der grote bevelhebbers waren, schrijft Churchill, zonder twijfel kopstukken op het gebied van hun vak, maar zij hadden harde koppen. waren mannen met zenuwen die sterker waren dan hun voorstellingsvermogen. Hindenburg was niet het enige fouten-beeld. Joffre, Kitchener, Haig Robertson, Ludendorff waren in dit opzicht elkaars gelijken. Zij sleepen goed, aten goed, — niets kon hen van hun stuk brengen. Zij deden bij voorkeur een beroep op hun „instinct", dat hun zeide dit of dat te doen: generaal Robertson schreef op een goede dag aan Haig, dat hij van offensieven in het Westen alles verwachtte, „meer omdat mijn instinct mij dit zegt, dan dat ik die gedachte door een sterk argument zou kunnen ondersteunen."

Dat waren, schrijft Churchill, verschrikkelijke woorden ter rechtvaardiging van de opoffering van bijna vierhonderdduizend man. Mannen met gevoelige zenuwen werden als vanzelf geëlimineerd en de leiders toonden een sang-froid temidden van vreselijke gebeurtenissen. „In een mate die van ongevoeligheid haast niet te onderscheiden was."

Bovendien was de opperbevelhebber de laatste persoon die de waarheid vernam. De nederlaag van Duitsland was voor een goed deel te danken aan de sterke positie van de Duitse generale staf; hadden de politici daar grote invloed gehad, zoals in Engeland, Frankrijk en Amerika inderdaad het geval was, dan zou de uitkomst van de strijd heel wat minder beslissend zijn geweest. Drie cardinale fouten werden gemaakt: de inval in België, de onbeperkte duikboot-oorlog en het offensief van Maart 1918, — en voor al deze daden was de Duitse generale staf verantwoordelijk: ze werden doorgedreven ondanks de tegenstand der Duitse staatslieden.

[1]) Cunctator Maximus = zeer grote aarzelaar, bijnaam van zekeren Fabius uit de geschiedenis van oud-Rome. Fabius stond als aarzelaar bekend, omdat hij nooit een beslissing kon nemen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Herr Hitler is het nieuwe jaar al weer begonnen met dezelfde dommigheid, waarmede hij zich het vorige jaar zo belachelijk heeft gemaakt: hij stak zich namelijk weer in de profetenmantel.

De wereld weet al te goed hoe hij bij het grote offensief in Mei aan het Duitse Volk en de wereld verkondigde, dat medio Augustus, niet eerder en niet later, de Duitse soldaten naar huis zouden gaan om vrede te vieren. Maar toen Augustus al helemaal ten einde was en de invasie in Engeland zou beginnen, beging hij de tweede flater, hoewel het spreekwoord zegt, **dat een ezel zich geen twee keer aan eenzelfde steen stoot; en Hitler** voorspelde aan de Duitsers, (de rest van de wereld liet hij er maar wijselijk buiten, want die is niet zo naïef), dat vóór 1941 de vrede komen zou. En nu Herr Hitler in 1941 nog even ver, zo niet slechter er aan toe is, verkondigde hij aan zijn soldaten, dat 1941 de grootste overwinning aan de Duitsers brengen zal, welke het volk ooit gekend heeft. Maar het is toch mogelijk, dat deze profetie uitkomt, maar in een andere zin dan Hitler bedoelt: dat nl. het Duitse volk zich in 1941 zal weten te ontdoen van

het Nazisme. Zo zou dan waarlijk het Duitse volk de grootste overwinning behalen, welke het ooit in de geschiedenis heeft gekend. Moge dit zo zijn.

Ook Nieuwjaar bracht evenals Kerstmis een stopzetting van de bombardementen: alhoewel men nog niet weet, of dit van het slechte weer of uit de goede inborst der Duitsers komt. Deze reden echter interesseert ons zeer weinig, daar in de dagen op Nieuwjaar volgende de schade dubbel en dwars wordt ingehaald en er dus van een goede gezindheid geen sprake is. Propaganda: zich nog zoveel mogelijk goed voordoen voor de publieke opinie, dat is de enige drijfveer, waarom men op zulke dagen de bombardementen staakt. Hitler heeft zelfs al aangekondigd, dat voor elke kilo bommen er 25 kilos boven Engeland zullen worden afgeworpen.

Toch heeft het de schijn — en misschien is het ook een schijnmanoeuvre — dat Duitsland zich momenteel meer naar de Middellandse Zee en het Nabije Oosten richt dan naar Engeland. Onze lezers zijn bekend met de geweldige troepenmachten, welke in Roemenië gelegerd worden: waartegenover Bulgarije steeds ~~meer~~ de houding aanneemt van „ik ~~ben~~ tegen, dat ge ons land doortrekt, maar we zullen niet meer dan protesteren. Wat Turkije en Rusland doen zullen? Veel biezonderheden horen we daar de laatste dagen niet over, maar dat ze bij de feiten zullen gaan neerzitten, lijkt toch ook niet.

Dan heeft Duitsland een grote macht vliegmachines naar Italië gezonden en zijn ook de Italiaanse machines, die aan het Westfront de Duitsers hielpen bij de bombardementen op Engeland, naar het Zuiden teruggeroepen. In deze tijd van het jaar zou er boven het gure Engeland toch niet veel eer te behalen zijn, alleen ongelukken. De landen, waar de citroenen bloeien, geven betere kansen voor successen en bovendien hebben de Italianen hulp hard nodig.

De Grieken hebben momenteel wel zwaarder werk tegenover de versterkingen, welke in Albanië zijn aangebracht; maar ze weten toch nog vooruit te komen. In Afrika schijnen de Engelsen Bardia maar te laten liggen, daar deze ingesloten stad toch wel zal moeten capituleren: zij rukten op naar Tobruk.

Op Nieuwjaarsdag werden we even blij gemaakt met een bericht, dat de onderhandeling tussen Duitsland en de Pétain-regering zou zijn verbroken en men vertelde er zelfs al bij, dat Pétain in Afrika zat en daar met de vloot en het koloniale leger een nieuwe strijd tegen Duitsland zou beginnen. Het eerste bericht bleek een canard uit Lissabon en het andere een aangroeisel van een gerucht, wanneer het zich aan het verspreiden gaat. Uit latere berichten blijkt, dat de onderhandelingen nog steeds gaande zijn en dat Pétain zelfs onder Duitse drang zijn kabinet zou reorganiseren, al zal Laval er dan wel geen zitting meer in hebben. Toch geloven we niet, dat de verhoudingen door deze lange besprekingen er aangenamer door geworden zijn en hopen doen we het allerminst.

NEDERL. NIEUWS.

NIEUWSBERICHTEN UIT NEDERLAND VERZAMELD UIT PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

B.P.M. Nieuws uit Den Haag

Het B.P.M. Kantoor is onbeschadigd en deels overgenomen door het Departement van Nationale Verdediging, deels door het nieuwe Rijksbureau voor Heropbouw: de bouw van de nieuwe B.P.M. gebouwen is stopgezet. De B.I.M. is terug in het oude gebouw. Er is een wachtgeldregeling gemaakt, waaronder het personeel 50—70% van het salaris ontvangt. 200 tijdelijke employé's zijn ontslagen. Geen oorlogsverliezen zijn te betreuren onder het personeel van de I.H.E.C.C., waarvan een kern van 18 man personeel is gehandhaafd, doch er is een bericht, dat van het Bataafse personeel de Heer .. Over, technoloog met verlof van Nederlands-Indië, gesneuveld is. Verschillende gevallen zijn bekend, dat delegaties strekkende tot onderhoud en studie van gezins- en familieleden uitbetaald worden, conform berichten uit Argentinië en Nederlands-Indië. Wat de oliebedrijven aangaat, kan gezegd worden dat de Standard tankinstallatie zo goed als onbeschadigd is, de Pernis raffinaderij is daarentegen zwaar beschadigd. Het grote Bataafse laboratorium in Amsterdam bleef intact; ook het Proefstation te Delft, dat in het midden van het strijdtoneel lag heeft nauwelijks materiële schade opgelopen, doch de tankinstallaties van B.P.M., Texas en Petrofina zijn vernield: evenzo de Anglo-Iranian installaties in Rotterdam.

Algemeen Nieuws.

Een bericht uit de Betuwe meldt dat alles daar zeer normaal is zonder vertoon van Duitse militairen. Op 1 Augustus was slechts een gedeelte van het Nederlandse leger opgeroepen om dienst te doen bij de „Opbouwdienst".

Alle officieren van de K.N. Marine en waarschijnlijk alle manschappen zijn gedemobiliseerd.

Verder schijnt de algemene toestand niet ondraaglijk te zijn. Familie bezoeken door het gehele land zijn mogelijk, onder een beperkte spoorweg dienstregeling. Het hoofdvervoermiddel is de fiets. Het dagelijkse leven is vrijwel normaal. Natuurlijk is zeer veel gerantsoeneerd, tot zelfs de Haagse telefoon toe, die voor persoonlijke gesprekken van 8-18 uur niet gebruikt mag worden. Benzine is alleen verkrijgbaar voor bedrijfsdoeleinden indien absoluut onontbeerlijk. Tot einde Augustus 1940 waren steenkool en brandstof niet verkrijgbaar. Auto's zijn slechts in gebruik bij het Duitse leger. Op vele levensmiddelen werd door de Duitsers beslag gelegd, ten behoeve van export naar Duitsland: zo ook op een groot gedeelte van de vee- en pluimveestapel. Tekort aan voer maakte het noodzakelijk tot slachten op grote schaal over te gaan, doch dit geschiedde systematisch, zodat voor onmiddellijke uitbreiding van de veestapel kan worden zorggedragen, bodra de toestanden weer normaal zijn.

Verscheidene eigenaars van tuinen hebben deze omgespit tot het planten van groenten. Fruit is zeer schaars. Het droge voorjaar gevolgd door zware regens heeft veel doen mislukken. Melk was nog steeds in overvloed te verkrijgen in Augustus doch vlees, boter, thee en koffie in zeer geringe hoeveelheid. In Augustus werd 4 pond brood per man per week verstrekt; brood is echter niet meer wit.

Van tijd tot tijd wordt activiteit in de lucht waargenomen en worden explosies (bommen) gehoord. Somtijds zenden Engelse vliegtuigen boven Nederland uitzendingen in het Nederlands uit. Het spreekt vanzelf dat luisteren naar Engelse radio-berichten ten strengste verboden is, vandaar dat sinds 1 Juli hierop een boete van maximaal f. 100.000.-- staat. De industrieën als Philips werken door. De Duitsers trachten goede maatjes met de Nederlanders te worden, doch zonder succes. Op verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis ontstonden door onderdrukkingen van uitingen van aanhankelijkheid ongeregeldheden, hetgeen weer strengere maatregelen door het gehele land ten gevolge had.

De Amsterdamse Beurs was gesloten tot einde Juli en daarna werden slechts een klein aantal effecten toegelaten ter verhandeling. „Fluisterkoersen" waren op die tijd voor Koninklijke en H.V.A. resp. 150% en 300%. De bedrijvigheid is echter later aanzienlijk toegenomen, met over het algemeen belangrijk hogere koersen: de laatst bekende koers van de Koninklijke was 238%.

De Gouvernements- en Gemeentepensioenen worden uitbetaald.

De Indische pensioenen voor personen in Nederland zijn verlaagd tot 1/3 en voor personen buiten Nederland tot de helft van het oorspronkelijk bedrag. Deviezenregelingen zoals in Duitsland zijn nu ook van kracht in Nederland.

Bankrekeningen en andere saldi in Nederland, toebehorende aan Nederlanders in het Buitenland kunnen ter beschikking van hun familieleden in Nederland worden gesteld, indien daartoe toestemming van de „Deviezenstelle" is verkregen. Er zijn ook berichten dat personen met andere bronnen van inkomsten geen gelden van hun bankrekeningen konden opnemen anders dan tot het betalen van belastingen. Opbrengst van huren van huizen toebehorende aan Nederlanders in het buitenland wordt geblokkeerd. Er wordt echter toegestaan dat belastingen en onderhoudskosten van de huizen uit deze opbrengst betaald worden. Uit Buenos Aires werd gemeld, dat daar op 11 September een debetnota werd ontvangen van de Amsterdamse Bank te Amsterdam, verzonden uit Nederland 25 Mei. Met uitzondering hiervan hebben cliënten van genoemde bank sinds 6 Mei niets meer gehoord.

Een groot succes.

De vrijwillige inkomstenbelasting bracht over November, de eerste voor betaling opengestelde maand, alleen reeds te Londen zevenduizend pond sterling op.

De Nachtwacht aan een zijden draad.

Het leven van Rembrandts Nachtwacht heeft aan een zijden draad gehangen gedurende de oorlog in Nederland. Het doek was voor de oorlog overgebracht naar kasteel Radboud te Medemblik, waar men het meesterwerk tussen meters dikke muren beschermd waande. Dr. Schmidt Degener, de directeur van het Rijksmuseum, ontving evenwel spoedig de waarschuwing, dat nergens de oorlogsgevaren ernstiger dreigden dan rondom Medemblik. Ijlings volgde de uitzending van een expeditie onder Dr. Schmidt Degener. De „Nachtwacht-redders" trokken door gronden, waar de strijd woedde en levensgevaar was allerminst denkbeeldig. Bij aankomst in Medemblik was de eerste zorg zeildoek te vinden, groot genoeg voor afdekking van het meesterstuk: daarmede kwam tenslotte een ... eehouder aandragen. De Nachtwacht werd voorzichtig opgeladen, waarop een unieke tocht door het nachtelijke duister aanving naar de enige gevaarloze kunstschatsafe. Hachelijke avonturen bleven de expeditie niet bespaard: een Duits vliegtuig scheerde over de colonne, vermoedend met een vijandelijk transport te doen te hebben. De weg werd versperd door vee en zelfs door een hoogspanningskabel. Tenslotte bleek de safe te klein te zijn, waarop men het doek uit de lijst nam buiten in de oorlogsnacht en het zo in de kluis legde.

Een monument.

Te Assen is een comité opgericht om een monument op te richten voor gevallen Drentse militairen op de Brink te Assen.

In de geest van den gesneuvelde.

„Het Vaderland" bevatte de volgende overlijdings-advertentie:

„Wij ontvingen een bericht van het overlijden in dienst van het Vaderland van Jan Sillevis, luitenant ter zee derde klasse der Koninklijke Marine." ...

Deze advertentie getuigt van ongewone moed van de familie om te verklaren „in dienst van het Vaderland", en om het verboden praedicaat „Koninklijke" te gebruiken. Deze advertentie is blijkbaar aan de aandacht van den Duitsen censor ontsnapt.

Overleden.

Prof. Dr. A. G. Honing, oud hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen, is, 76 jaar oud, overleden.

Weer molens.

Door schaarste aan oliebrandstof herleeft in Nederland de windmolen en vele molenaars zijn genoodzaakt afgedankte molens in ere te herstellen en zelfs nieuwe te bouwen.

Postdienst gestaakt van Amerika naar Nederland.

In verband met gebrek aan scheepsruimte en transportmoeilijkheden is de postdienst van Amerika naar Nederland begin December gestaakt. (De Gouvernementspostdienst in Curaçao deelt hierbij mede: naar met vrij grote zekerheid kan worden aangenomen, is sedert 1 December ook het gehele postvervoer van Nederland naar de Verenigde Staten gestaakt. Na informatie bij de K.L.M. is gebleken, dat het vliegtuig-verkeer tussen New York en Lissabon op dit ogenblik functioneert).

INGEZONDEN

Op oudejaarsavond, toen ik de „Amigoe" doorlas, kwam ik op pagina 2 een ingezonden stuk van Kapt. G. J. C. Smit tegen en constateerde tot mijn geruststelling, dat ik niet alleen stond, althans wat betreft de gedachtengang omtrent de nieuwe wereldorde, waarover zoveel gesproken en geschreven wordt. Ook ik heb de verschillende redevoeringen, de couranten en de radio gevolgd, die alle vol van de vrede, de rechtvaardigheid, en de strijd om het behoud van de Christenheid zijn.

De Nieuwe Wereldorde zou weldra volgen. Ik wend me daarom tot u, mijnheer de redacteur, om een betere uitleg in deze te verkrijgen. Ik vraag me af, of bij het stichten van deze nieuwe wereldorde ook de tot nu toe door de blanken minderwaardig beschouwde rassen, dezelfde rechten en voordelen gelijk dezen zullen genieten.

Ik voor mij twijfel er niet aan, dat met onder de leiding van onze geëerbiedigde Koningin, bezield met een Christelijke geest ook de rassen en volken in West- en Oost Indië dezelfde rechten en vrijheid zullen genieten, zodat allen voortaan over één kam worden geschoren.

Zoals we in de loop der tijden zagen, werd er al te dikwijls dat woord „Christelijk" gebezigd, zonder dat men er de betekenis van kende, dit blijkt uit de positie waarin de niet-blanken zich tot nu toe bevinden. Maar, zoals Kapt. G. J. C. Smit terecht opmerkte, is het gevaarlijk in dit deel van Vrij Nederland zijn mening te uiten. Echter wil ik nog opmerken, dat wij hier, in de West, niet op de uiteindelijke overwinning behoeven te wachten. Nu al kunnen we in onze West, waar we ook door vrij Nederland geregeerd worden, en waar verschillende Nederlandse werkgevers ook een Christelijke geest in zich dragen, met deze nieuwe orde een aanvang maken, en aan alle arbeiders en anderen geven hetgeen hun rechtmatig toekomt. Want als de nieuwe wereld-orde iets met de Christelijke beschaving, of geest te maken heeft, dan dient men eerst te weten, dat we allen van één Vader zijn. Wij steunen allen zonder uitzondering, brengen eveneens allen zware offers, voor de bevrijding van onze Vorstin en voor het Rijk der Nederlanden. Is het dan niet billijk, dat we allen ook zonder uitzondering dezelfde vruchten plukken? Is het dan niet echt Christelijk het onderscheid tussen blank en zwart op te heffen?

Mijnheer de redacteur, ik dank u voor de verleende plaatsruimte.

Vincent Burgos.

Naschrift:

Een ras-onderscheid, zoals Hitler en zijn kornuiten dat verstaan, is zondig, daar het één ras superieur stelt t.o.v. elk ander. Dat elk ras zijn eigen qualiteiten heeft en daarin verschilt van andere rassen, is een feit; doch de ras-verscheidenheid kan in een christelijke nieuwe orde slechts opbouwend werken, daar het ene ras een ander ras kan bijstaan.

Juist dezer dagen viert de Kerk een feest, waarin de **gelijkheid van alle mensen ongeacht ras en volk en taal**, alom gevierd wordt.

En de **Nederlandse koloniale wetten** houden eveneens deze christelijke opinie. Voor haar zijn blanken en niet-blanken allen zonder onderscheid geen onderdanen, maar burgers.

Redactie „Amigoe di Curaçao".

ARUBA

RODE KRUIS-NIEUWS.

Dr. A.H.M. Colaço Belmontes verblijf op Aruba was een biezondere gelegenheid.

Verschillende malen sprak hij en vertelde hij op boeiende wijze van alles, wat hij in Finland had medegemaakt.

Het ontstaan en de doeleinden van het Rode Kruis zette hij op duidelijke wijze uiteen aan de oudere kinderen van de scholen.

Zijn lezingen, gevolg door muziekuitvoeringen, waren beschavend en opvoedkundig.

Het Bestuur der Plaatselijke afdelingen bood hem als herinnering een „nugget" van Arubaans goud aan.

CURACAO.

WAAR SCHUILEN WE?

Het is goed, dat de plaatsen der schuilkelders nogmaals onder de aandacht van het publiek gebracht worden.

Otrobanda: Roodeweg nabij Plantersrust, Roodeweg nabij het Protestantse kerkhof, Breedestraat voor de markthallen, Brionplein bij de politiewacht en bij de muziektent.

Punda: Gouvernementsplein bij de brug, Wilhelminaplein bij de bloemenkiosk, Hendrikplein bij de Hendrikschool, van Walbeeckplein, Julianaplein bij de Oranjestraat, de Ruijterkade bij de markthallen, de Ruijterplein bij Maduro's bank.

Men weet: bij luchtalarm moet iedereen zijn auto terstond rechts van de weg parkeren.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Vakexamen voor benoembaarheid tot klerk.

Herexamen 31 December 1940.

Geëxamineerd 5 candidaten. Geslaagd 5 candidaten, tw. Mej. A. M. de Windt en de heren A. C. A. Fijnje, R. de Haseth, P. Nicasia, H de Windt.

VROUWEN-ORGANISATIE CURAÇAO.

De „Vrouwen-Organisatie Curaçao", die onlangs opgericht werd en een band wil scheppen tussen de Curaçaose dames onderling, zal o.a. ook lezingen organiseren en cursussen geven over onderwerpen, waarvoor bij de leden belangstelling bestaat. Maandelijks zullen bijeenkomsten worden gehouden.

Om meerdere bekendheid aan haar streven te geven, zal ook de volgende bijeenkomst voor niet-leden worden opengesteld tegen f 0,50 entrée. Deze zal zijn op 9 Januari a.s. om 20 uur in de zaal van O. en O., Scharloo 74a, waar Dr. Colaço Belmonte zal spreken over: De Finse vrouw en haar werk in en na de oorlog.

De contributie der vereniging is bepaald op f 1,50 per kwartaal.

MONSEIGNEUR WULFING-STICHTING.

Op Zondagmorgen, 5 Januari, om 10 uur houdt de Monseigneur Wulfing-Stichting een algemene vergadering in een van de zalen van de K.S.C. op het Rif.

Het Bestuur rekent op alle Surinaamse dames en heren. Dus: Zondagmorgen, tien uur op het Rif.

OUD EN NIEUW JAAR.

De jaarswisseling is deze keer weer al heel kalmpjes verlopen. Evenals vorig jaar was er geen vuurwerk noch van gouvernementswege noch van de kant der bevolking. De bewoners van Emmastad en Rio Canario vierden in hun eigen recreatiegebouwen de jaarswisseling, waarbij o.a. het muziekcorps der Engelsen medewerking verleende.

De bewoners van Willemstad en koenoekoe trokken op naar het Brionplein, waar precies te middernacht Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P. van het balcon af Zijn volk zegende.

Veel leven en lawaai was er, veel geklop, gekus en omarming. Talrijke goede wensen voor geluk werden uitgesproken bij het verlaten van rampjaar 1940.

Velen uit het volk, niet voldoende bewust van de nood dezer tijden, zochten hun vreugde te uiten in het zingen van een lied en het drinken van rum en bols. Anderen vromer van inborst keerden in zichzelf en overdachten hun eigen leven en dat van de wereld in verband met hogere waarden.

Er was geen groot verschil met de jaarswisseling van 1939 — 1940.

Kerkberichten

Week van Zond. 5 t/m 11 Jan. 1941. In Zondagsliturgie der Dominicanen: Feest van Jesus' Allerheiligste Naam. (te vinden onder „Verspringende Feesten") met gedachtenis van de Vigilie van Epiphanie.

Ma.: Hoogfeest van 's Heren Verschijning (Driekoningen te vinden in „Tijdeigen"). Dezelfde Mis van dit Feest wordt alle volgende dagen der week herhaald.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
4.45 H. Mis (P)
6.— Uitreiking H. Communie
7.— H. Mis (kinderen) (P).
8.30 Hoogmis met preek (N)
19.—Lof met Litanie van Alle Heiligen.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis
Ma. 6.— Gezongen H. Mis
8.— H. Mis met Veni Creator om Gods zegen af te smeken over het nieuwe schooljaar
Wo. 19.— Congregatie voor jongens
Do. 7.— Congregatie voor de meisjes
Do. 19.— Lof.
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor vrede.
Biechten: 's morg. na mis, 's av. na Rozenhoedje, op verzoek en Zaterdag.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
4.30 en 6.— H. Mis
7.30 H. Mis (speciaal voor kinderen)
8.30 Hoogmis (P)
19.— Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Op Zaterdag 7.— H. Mis (kind.)
Ma. 6.— Gezongen H. Mis
Di. 19.— Congregatie meisjes
Wo. 19.30 Congregatie jongens.
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor vrede
Biechten: 's Zaterdags na 16 uur

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

Zondag:
4.45 en 6.30 H. Mis (P)
6.— Uitreiking H. Communie.
7.45 H. Mis voor kinderen
9.— Hoogmis (N)
19.— Lof voor de vrede.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis
19.— Rozenhoedje (P).
Ma. 6.30 Gezongen H. Mis
Wo. 19.— Bijeenkomst St. Tharcisius
Do. 7.— Congregatie voor de meisjes
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor vrede
Zo. 12 Jan. Patroonsfeest van de Parochie. Feest van de H. Familie.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag de gehele dag.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Pastoor S. Hagemans O.P., geen telef., spreekuur: 7 — 8.15 beh. Zondag.

Zondag:
5.— H. Mis (P) 8.— Hoogmis (P)
18.30 Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.)
Op Zat. 7 uur H. Mis voor kind.
Biechten: 's morg. na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 8, dan vragen naar Pastorie Groot Kwartier., spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5.— H. Mis (P)
7.— H. Mis voor kinderen
8.15 Hoogmis gez. door het Nederlands Mannenkoor (N. en Eng.)
19.— Lof.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Ma. 6.30 Gezongen H. Mis.
Vr. 6.30 Gezongen H. Mis voor vrede.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis 16.— Lof.
Weekd. 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof.

P of N achter een functie wil zeggen, dat preek of gebeden in de Papiamentse resp. Nederlandse taal gehouden worden.

HET FEEST DER VERSCHIJNING.

Aanstaande Maandag viert Christus' Kerk alom een plechtig feest, dat in verschillende landen ook onder verscheiden naam bekend staat. In Nederland wordt het doorgaans Driekoningen genoemd, andere landen noemen het Epiphanie, weer andere Theophanie, nog weer andere Doopfeest.

Het is het feest van 6 Januari, waar op te onzent in feite drie geheimen herdacht worden: 1) Christus' Doop in de Jordaan, 2) de aanbidding der Wijzen, en 3) Christus' eerste wonder op Cana's bruiloft.

Driekoningen heet het feest dus naar de drie Wijzen of Koningen, Epiphanie betekent **verschijning** en duidt op Christus' openbaring bij de Doop. Theophanie wil zeggen **Godsverschijning**, omdat de Heilige Drievuldigheid bij de plechtigheid aan de oever van de Jordaan zich openbaarde, en Doopfeest heet de plechtigheid naar Christus' doop door Johannes den Voorloper.

Na Pasen is Driekoningen het oudste en het hoogste in de kerk. Driekoningen staat zoveel hoger dan Kerstmis, zegt een van de Oosterse Vaders, als Christus' openbaring aan de wereld uitpiekt boven het geheim zijner geboorte. Is St. Jozef de Heilige, die tot taak had het Kindeke te verbergen en te beschermen, de Engelgelijke Voorloper — zoals Johannes genoemd wordt — mocht den Heiland aan de wereld openbaren als het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt.

Zoals alle grote feesten ontstond Epiphanie in het Oosten en ofschoon in de Westerse liturgie uitbundig gevierd, werd het nimmer een volksfeest zoals bijvoorbeeld het heilige Kerstfeest. In de hier dominerende ritus der Predikheren wordt de aanbidding der Wijzen op 6 Januari zelf gevierd, op de octaafdag (d.i. de 7e dag na het feest zelf) de Doop en op de eerste Zondag na de octaafdag Christus' eerste wonder te Cana.

Met Pasen is alleen Driekoningen een octaaf rijk, dat nooit door enig ander feest kan worden verdrongen. Een bewijs van de ongenaakbare grootte van het feest. Een kleurrijke plechtigheid bij de Latijnen is de afkondiging van de veranderlijke feesten na het zingen van het Evangelie. In Rome zelf heeft dat plaats in de kathedrale kerk van Rome's Bisschop: St. Jan van Lateranen (stamkerk van Constantijn den Grote, toegewijd door hem aan St. Johannes den Doper, gevestigd in het slot van een deftige familie Laterani geheten, en bakermat van het Patrimonium Petri en de Romeinse quaestie, die in 1929 met een compromis **eindigde**).

In het Oosten viert men op 6 Januari alleen Christus' Doop in de Jordaan. En op Epiphanie heeft de plechtige waterzegening plaats na de H. Mis. Bisschop, priesters, diakenen en volk drommen dan naar de naastbijzijnde rivier, waar een ceremonie gehouden wordt, besloten met het in het water werpen van een kruis.

De diepe betekenis ervan is deze, dat de Kerk het instrument is van den Heiligen Geest, die al het geschapene zal dóórdringen en heiligen. Toen nu Christus afdaalde in de Jordaan, deed Hij dit niet voor eigen reiniging, doch om Zijn heiligheid aan het geschapene mede te delen: „Christus daalt af in de heilige rivier, het water wordt geheiligd door de aanraking van zijn Schepper, de zon verhit het en als damp doortrekt het de luchten om als wijwater die te zuiveren, als dauw heiligt het de velden, als regen geeft het wasdom aan de bomen, voedsel aan de zeeën, doopwater aan de mensen", zegt een van de Vaders. Dit mysterie wordt gerepresenteerd door het zegenen van de rivieren met een kruis.

In het Westen is men nimmer erg aangetrokken geweest door zulke poëtische missie-arbeid in de cosmos, doch meer strijdvaardig van aard trok men — in sommige eeuwen wel eens met teveel vaart — erop uit om het Evangelie aan de wereld te prediken. Met het gevolg, dat weldra bijna alle missie-arbeid bij het Westerse Patriarchaat berust. En volgens de ritus van dit Westerse Patriarchaat viert men juist op Driekoningen Christus' Openbaring aan de Heidenen. Vanzelfsprekend stelde de Propganda Fide deze dag als haar feestdag vast. In de kerk van de Propaganda op de Gianicolo te Rome wordt als teken van de universaliteit der Katholieke Kerk op 6 Januari aan elk altaar in een andere ritus de H. Mis gevierd. Het is er een bonte mengeling van mensenrassen — Hitler zou het besterven, maar daarom tieren de Christenen daar — in alle talen hoort men de gewijde liturgische texten, in een allegaar van misgewaden trekken de priesters er rond.

Tijdens het gehele Octaaf heeft een soortgelijke plechtigheid plaats in de grote kerk van San Andrea della Valle. Deze kerk heeft een koorruimte, die iets ruimer is dan de gehele St. Annakerk op Otrabanda. Een schitterende gelegenheid om met pomp en praal plechtigheden te vieren. En op alle dagen van het octaaf worden twee pontificale missen gevierd: om 7 uur een pontificale H. Mis in een of andere Latijnse ritus (Romeins, Dominicaans, Ambrosiaans etc.), om 9 uur trekken de Oosterlingen binnen en viert men de H Mis nogmaals volgens Byzantijnse, Chaldeeuwse, Coptische, Armeense en andere ritussen.

Het Epiphanie-Octaaf is in Rome telkenjare een weerlegging van de opinie, dat de R.K. Kerk Latijns is, en een bewijs van het feit, dat zij in de eindeloze verscheidenheid van haar ritueel de Hoedster is der eeuwige Waarheid.

Onafgehaalde brieven op het kantoor van Het Rode Kruis, Pietermaai 22..

Bitter, Berend Adrianus Ararratweg 42; **Boogaart**, Hendricus van den, Gaito 6; **Cocq** Cornelius de., Willemstad; **De Jager** J., Jan Otzenstraat 6; **Ellis** J. J. A., Zeelandia 46 (2 formulieren); **Hendrikse** Wim, Witteweg 81; **Hensbergen** Jr., Jan Willem, K.L.M. Hato; **Homoet** Arie, Willemstad; **Hornman**, C. H. M. Leonard B. Smithplein 5; **Keller** J. H. Curaçao (2 brieven en 2 fotografies zonder naam afzender); **Koole** W., Willemstad; **Kroos**, Willemstad, afz. W. A. van der Broek. Hillegersberg; **India** Roel, Willemstad, afz. A. van de Laar, Den Haag; **Leenfaart** Simon, Willemstad (3 formulieren); **Polman** J. Willemstad; **Richie** Hendrik, Jan Otzenstraat 2; **Scheer** Pieter Johannes, Bargestraat 48; **Spijkers-Wessel** J. J., p/a Miss Miranda Langenstraat; **Veer** H. C. C. v/d., p/a Zonruiter, K.L.M.; **Wenzel** Frans, Curaçao, afz. G. J. v. Gog; **Willemse** Jacobus Franciscus, Caracasbaai; **Van de Hoek**, Willemstad, afz. I. v/d Hoek, v.d. Vennestr. 39II Den Haag; een zonder adres, afzender: Mevr. de Liver. Cornelis Trooststraat 52, Amsterdam.

EMMASTAD

Niet in de gelegenheid zijnde een ieder persoonlijk te danken voor hun gelukwensen ter gelegenheid van de jaarswisseling, doe ik dat gaarne hierbij.

J. Noorduyn.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Foto-wedstrijd.

Voorwaarden tot deelname aan de foto-wedstrijd ter gelegenheid van de viering van het jubileum van de Sportclub Asiento.

1) De deelname is open voor alle foto-amateurs
2) Het aantal in te zenden foto's is ongelimiteerd
De foto's moeten omvatten: voorvallen, spelmomenten, opstellingen e.a. van de gebeurtenissen betreffende de jubileumviering
3) De foto's moeten contact afdrukken zijn, behalve opnamen gemaakt met kleinbeeld-camera's; deze behoren om voor beoordeling in aanmerking te komen, 3 of 4 maal worden vergroot
4) De foto's moeten op gewoon afdruk-papier worden afgedrukt
5) De wedstrijd omvat 2 groepen, nl: a) series van minstens 8 foto's b) afzonderlijke foto's
6) Van de ingezonden series kan ook een afzonderlijke foto bekroond worden; echter kan van een bekroonde serie niet eveneens een afzonderlijke foto voor een prijs in aanmerking komen
7) Alle inzendingen moeten geschieden onder motto. De foto's moeten eveneens voorzien zijn van het motto
8) De termijn van inzending sluit 20 Januari a.s.
9) De inzendingen moeten geadresseerd worden aan den secretaris van de Sportclub Asiento, den heer H. C. J. Nieuwenhoff
10) Bij elke inzending moet een gesloten couvert zijn waarin de negatieven van de ingezonden foto's zijn, alsmede opgave van naam, adres en motto van den inzender. De enveloppen worden eerst opengemaakt na het vaststellen van de bekroonde foto's.
11) Alle afdrukken en negatieven blijven enige tijd ter beschikking van de Sportclub Asiento.
12) Voor elke groep worden 3 prijzen beschikbaar gesteld
13) De jury behoudt zich het recht voor bepaalde prijzen niet toe te kennen
14) De beoordeling heeft plaats door een daartoe ingestelde jury, bestaande uit de heren: Logman, Miech en Segaar
15) Tegen de beslissing van de jury bestaat geen hoger beroep, terwijl in gevallen, waarin dit reglement niet voorziet het bestuur van de Sportclub Asiento beslist.

Zwemmen:

Op 31 December slaagden de volgende leerlingen voor hun zwemdiploma na een cursus van 2 maanden onder leiding van zwemmeester Lieshout: Ruth Flachs, Greet Ritsema, Jan Tuinebreyer, Wim de Groot.

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Kerkdiensten
Zondag 9.30 uur; Zondag 19.— uur. Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.

ATTENTIE!

Hierdoor wordt bekend gemaakt, dat de Zondagscholen te Emmastad en Suffisant op Zondag 12 Januari a.s. weder zullen aanvangen.

Hiermede wordt er de aandacht op gevestigd, dat het ten strengste verboden is de paden van het nieuwe park aan de Beatrixlaan met fietsen te berijden

HET „ASIENTO" JUBILEUM.

Een keurig verzorgd programmaboekje van de wedstrijden, demonstraties en feestelijkheden tijdens het „Asiento" jubileum is uitgegeven.

Van 4 tot en met 11 Januari wordt het 20-jarig bestaan gevierd. Iedere dag zijn er sportgebeurtenissen, waarvoor wij verwijzen naar het programma in ons nummer van 1 Januari 1941, blz. 3.

Het boekje is met aardige illustraties versierd door mejuffrouw R. van Nierop. De heer G. M. van Doornen stelde een jubileumlied samen.

Zaterdag, 11 Januari is het hoogtepunt van de feestweek: een vrolijke middag en een avond met diner en dansen. Veel muziek en met een onbekend sluitingsuur.

Wij feliciteren de sportclub „Asiento" van harte met dit 20-jarig jubileum en een ad multos annos.

FILM

Cinelandia is al enkele dagen dicht en ieder is in stille verwachting van de nieuwe cinema's aan het Wilhelminaplein en het Molenplein. De opening hiervan wordt maar steeds uitgesteld.

Als het eens tot opening komt, hopen wij dat er op afdoende wijze voorzien wordt in het schiften van het publiek. De janboel, die op drukke avonden bij de Roxy-deur heerst, eist dringend verbetering. De politie regelt keurig het verkeer, helpt bij het parkeren der automobielen. Doch aan de directie is de taak te zorgen, dat bezoekers zonder kleerscheuren naar binnen kunnen gaan. En dat laatste is moeilijk bij het dringen van het publiek voor alle rangen door het éne nauwe Roxy-deurtje, waar de enige beschikbare ruimte nog door een houten barage is versperd als ware er een parachutistenoverval te wachten. Waarom stelt de Roxydirectie toch geen drie kaartjescontroleurs aan?

Voorafgegaan door een dolle klucht ging in **Roxy** de niet minder aardige film **„Escape to Paradise"**. Op een eiland met de welluidende naam Rosarita komt een Amerikaan door een vermakelijk incident in aanraking met een schone juf. Liefde ontstaat en rollen gaat de zaak. Handel schijnt de zaak te doen mislukken, maar alles komt terecht, dank ook de zanger Bobby Breen, die vol zit met liedjes en streken.

In Roxy draait de grote show-film **„Broadway Melody of 1940"**, waarin niet meer de groots-opgezette décors, maar vooral het tap-dansen van Fred Astaire en Eleanor Powell de voornaamste plaats inneemt. Natuurlijk weet de regisseur er ook nog een kleine liefdeshistorie in te weven. Verder nu en dan een grappige noot en een liedje.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

31 December:

Door de Grieken werden een duizend Italianen gevangen genomen.

Wegens het slechte weer hadden geen aanvallen plaats op Londen. Bij de aanvallen van eergisteren op de City werden 6 kerken verwoest en de in 1451 gebouwde Guildhall.

Aan de Donaumondingen zouden de Duitsers mijnen hebben gelegd.

Koning Boris deelde aan Hitler mee, liever af te treden als toe te staan, dat de Duitsers over Bulgaars gebied zouden gaan.

De Engelsen deelden mede, dat in de week tot 24 December er 43 duizend ton scheepsruimte verloren ging, in totaal bedraagt de verloren scheepsruimte 603 duizend ton.

1 Januari:

Een bericht uit Lissabon van het afbreken der onderhandelingen tussen Duitsers en Fransen, wordt door Duitsland gedementeerd. Bij de ontvangst der diplomaten in Vichy, maakte Pétain geen toespelingen op een dergelijk gebeuren.

De Engelsen deden gisteren aanvallen op Keulen, Vlissingen, Rotterdam, Emmerik, enz. Wegens het slechte weer hadden heden geen aanvallen plaats.

2 Januari:

Bremen werd zwaar gebombardeerd, verder hadden aanvallen plaats op de invasiehavens.

Londen had in de afgelopen nacht drie alarmen. Ook Liverpool werd gebombardeerd. Op Ierland vielen Duitse bommen.

Duitse vliegers vertrokken ter hulp naar Italië.

Ook van Franse zijde werd ontkend dat de Duits-Franse onderhandelingen zouden zijn verbroken.

3 Januari:

Bremen werd weer gebombardeerd, minder hevig als in de nacht tevoren. De Duitsers deden een grote aanval op Cardiff, waar enorme schade werd aangericht; de Engelsen vielen Emden en Amsterdam aan.

Men verwacht, na de ontslagname van Baudouin, dat het Franse Kabinet zal worden samengesteld uit het driemanschap, Darlan-Huntziger-Flandin.

Ierland stuurde een protest naar Berlijn voor de bommenaanvallen op Ierland, thans reeds voor de tweede keer.

WAARSCHUWING.

De Koloniaal Ontvanger op Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Grond / Gebruiks belasting over 1940, dat het vier vierde gedeelte van genoemde belasting invorderbaar is geworden op den 30 sten Dec. 1940 en verzoekt hen ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daar van te zijnen kantore te doen.

Curaçao, den 2 den Januari 1941
DE KOLONIAAL ONTVANGER

Departement Accountantsdienst, Sociale en Economische Zaken.

ZIEKTEREGELING 1936.

Werkgevers, die als ondernemers, een of meer arbeiders in hun bedrijf bezigen worden er op gewezen:

dat met ingang van 1 Januari 1941 de Ziekteregeling 1936 (P.B. 1937 No. 55) zooals gewijzigd bij P.B. 1940 No. 132 in werking is getreden;

dat deze regeling voorschrijft dat de werkgever zijn risico, voor wat betreft de vrije geneeskundige behandeling en verpleging, vervoer in verband met de ziekte en geneesen verbandmiddelen verplicht is te verzekeren bij het Gouvernement van Curaçao, in zooverre hij daarvan niet is vrijgesteld;

dat de administratie der Gouvernementsverzekering is opgedragen aan de N.V. Fatum Ongevallenverzekering-Maatschappij van „de Nederlanden" van 1845;

dat de voor deze verzekering benoodigde formulieren, in zooverre zij niet zijn toegezonden, verkrijgbaar zijn bij het kantoor der N.V. Fatum voornoemd te Willemstad, Curaçao, Windstraat 7a, Hoek Helfrichplein.

De Directeur.

HAITI VIERT FEEST.

Op Nieuwjaarsdag vierde Haïti het feest harer onafhankelijkheid.

In 1492 ontdekte Columbus Haïti en noemde het Hispaniola of Klein Spanje. Frankrijk bezette in 1659 de westhelft, waar de bevolking tot op stand kwam en zich in 1791 wist vrij te maken. De onafhankelijke staat Haïti werd gesticht. In 1822 veroverden zij ook de oosthelft, doch dit duurde slechts tot 1844 toen dit gedeelte zich weder losrukte en de republiek San Domingo gesticht werd.

In 1916 kwamen beide republieken onder het protectoraat van de Verenigde Staten.

De onafhankelijkheid van Haïti werd met vreugde door de bevolking gevierd. Vooral in deze tijden kan de onafhankelijkheid niet luid en blij genoeg gevierd worden.

De consul van Haïti, de heer E. Martijn en de vice-consul José Martijn, zijn met recht trots op deze langjarige en vruchtbare onafhankelijkheid.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Vervanging:
M. P. B. Gorsira, tijd. toegevoegd aan den Administrateur **Financiën**, aangewezen gedurende afwezigheid Administrateur Financiën dezen te vervangen.

Eervol ontslag aan:
Mej. E. L. Ringeling, tijd. schrijfster, kantoor Hypotheekbewaarder alhier; op haar verzoek. Mej. L. A. Huith, tijd. kwekelinge Openbare school G.L.O.A. Beneden-Prinsenkwartier St. Maarten.

Curaçaose Commissie Regeling Rechtsverkeer in oorlogstijd op Curaçao.
Benoemd tot plaatsvervangend lid Mr. S. Groen.

Werkzaamstelling:
E. B. N. de los Santos Administratie Financiën: E. B. Joubert. Administratie Financiën.

Geestelijke verzorging:
Pater J. B. van der Meer en Pater J. M. Holterman, belast met geestelijke verzorging R.K. Schutters Curaçao en Aruba.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag 29 December 1940.

S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1 1—0.
Hiermede is „S.U.B.T." de winnaar van de P.B.-beker.

COMPETITIE 1941.
WEDSTRIJD PROGRAMMA.
MUNDO NOBO

5 Jan. 1941 A-Klasse — Scherpenheuvel 1 — K.S.L.I. 1 (Oehlers)
12 Jan. 1941 — Bondsoefening

HEINTJE KOOL.
(Terrein V.V. Willemstad).

5 Jan. 1941 C-Klasse — Volharding 3 — Jong Curaçao 3 (Dijk)

De A-Klasse wedstrijden beginnen om 16 uur precies, de met * aangegeven wedstrijden beginnen om 14.15 uur precies.
De Juniores wedstrijden beginnen om 10 uur a.m.
DUUR van de A-Klasse, Res.A-Klasse, B-Klasse en C-Klasse wedstrijden 2 maal 45 minuten.
DUUR van de juniores wedstrijden 2 maal 30 minuten.

HET BESTUUR.

BUITENLAND

DE JAPANNERS VERSLAVEN MEER EN MEER.

Het huidige Japanse kabinet overweegt een belangrijke wijziging van het verkiezingsrecht. Men wil het kiesrecht voortaan alleen maar toekennen aan de hoofden der families. Dit betekent, dat practisch, volgens de Japanse zeden, alleen oude grootvaders stemrecht krijgen. Een uitzondering wenst men te maken voor oudsoldaten. De invloed der burgers op het landsbestuur, dat toch al niet groot was, slinkt nu tot een miserabel gevalletje. Het leger krijgt zo absoluut de overmacht.

De oud-soldaten zijn allen verenigd in gemeenschappen onder bestuur van oud-generaals. Deze gemeenschappen bemoeien zich niet met politiek, doch zullen de leden alle laten stemmen op personen, die handelen in de geest van het leger. Het Japanse leger is imperialistisch, roofzuchtig en nazistisch. Een pracht geest du van eeuwige oorlog.

Japan dreigt aldus een militaire staat te worden, waar de burgers slechts dienen om als slaven te werken tot onderhoud van het nooit te verzadigen leger.

Ook Japan heeft zich opgemaakt om de „Nieuwe Orde" te vestigen en wel in Azië. De regelaars van deze „Nieuwe Orde" vergeten echter, omdat ze geen geschiedenis kennen, dat deze eigenlijk oude methoden in vroeger tijden hopeloos gefaald hebben en dat hun „Nieuwe orde" de huidige wanorde nog hopeloos vergroot.

PRESIDENT CAMACHO HOUDT ZIJN BELOFTE.

De directeur van het Agrarisch departement in Mexico ontving van president Manuel Avila Camacho een brief, waarin deze hem opdraagt de nodige stappen te nemen ter verbetering van het landbouwprobleem.

Verbetering van de toestanden op landbouwgebied was één der voornaamste verkiezingsbeloften van Camacho. De zo spoedige inlossing van deze belofte heeft in geheel Mexico grote voldoening gewekt.

De voorganger van Camacho, president Lazaro Cardenas, had zich ook met de landbouw bezig gehouden, doch had gedacht een volkomen oplossing te verkrijgen door het zonder schadeloosstelling onteigenen van 45 millioen morgen lands. Deze enorme uitgestrektheden verdeelde hij onder de Indiaanse dorpen, waar de landerijen dus algemeen bezit werden. Het dorp werd bezitter en de grond zou gezamenlijk bewerkt worden. Al gauw echter wees men aparte stukken toe aan families, die deze in bruikleen verkregen. Omdat echter het land geen eigendom was, werd er geen voldoende zorg aan besteed en bleef het dikwijls bij wat roofbouw en een uitputten van de bodem. De productie ging hard achteruit en al het land bleek voor niets gestolen.

Camacho nu wil een klas vormen van kleine landbezitters, die zich hechten aan hun bezit. Het land zal verdeeld worden onder de niet-bezitters, die bereid zijn het behoorlijk te bebouwen. Ieder ontvangt ongeveer 25 morgen lands in eigendom.

Mexico wil een land worden met een gezonde landbouwstand. De vroegere groot-grondbezitters zullen ook nu niet schadeloos gesteld worden.

HITLER WIL „DOM VOLK".

Adolf kan zijn theorieën natuurlijk gemakkelijker aan onbestudeerden inprenten dan aan intellctuelen. Hij stelt zich daarmede op een middeleeuws standpunt van „het volk is toch dom."

In Nederland worden successievelijk de universiteiten gesloten. In Boheme zijn thans reeds alle hogere instellingen van onderwijs gesloten, en het bouwen of uitbreiden of verwarmen van alle scholen is verboden.

REFUGEES IN PORTUGAL.

Nog 8000, waarvan veel Nederlanders.

In Augustus jl. waren er 11.000 refugees in Portugal. Thans zijn er nog 8000 over, zonder kans weg te komen. De anderen beschikten over middelen en kruiwagens om de nodige visa te krijgen, doch de dwaze wereld is nu eenmaal zo, dat de mens het al vrijheid noemt, als hij uit de klauwen der Nazi's is ontkomen en brood- en geldloos in Lissabon zit, terwijl de andere landen — vaak zelfs overzeese delen van eigen land — de grenzen angstvallig dicht houden. 90% van de 8000 refugees zijn Jood. Zij vormen het kleinste maar gelukkigste gedeelte van de millioenen verdrukten, omdat zij tenminste nog aan de verwolgers konden ontkomen. Deze 8000 armen worden onderhouden door U.S.A.-liefdadige instellingen. De meesten hebben Duitse, Nederlandse, Belgische, Luxemburgse en Poolse paspoorten. Uit Luxemburg zijn er 70.

ITALIAANSE JODEN.

Benito heeft Vriend Adolf indertijd na moeten doen en de Joden vervolgen: in feite was er van echte vervolging in Italië geen sprake. Midden in Rome staat de enorme synagoge, waar alle functies doorgingen. In Italië wonen 57.425 Joden, meer dan 5000 hebben sedert Juni 1938, toen de campagne tegen de Joden begon, het land verlaten.

HITLER EN ROOSEVELT.

U.S.A. telt ongeveer 130.000.000 inwoners. Alle onder Hitler staande landen samen tellen ook ongeveer 130.000.000 mensen.

2½ MILLIOEN TON ZONK.

Torpedo-jaarbalans Engelse koopvaardij.

De Engelse koopvaardijvloot is nr. 1 in grootte en tonnage: 18.000.000 ton (ter vergelijking: Nederlandse koopvaardij-vloot 3.000.000 ton, waarvan momenteel nog 1.000.000 in onze handen). Van Engelands 18 millioen werd 2½ millioen in het afgelopen jaar tot zinken gebracht.

DUITSE RADIO VRAAGT HULP TEGEN HITLER.

„Gij hebt de wapens der revolutie nog in handen, gebruikt ze tegen Hitler en zijn systeem, bevrijdt Europa", klonk de Duitse radio-stem in Duits en Italiaans tot de As-vrinden. Ook in Duitsland schijnt dus onrust te ontstaan — geen wonder op de nimmer volle magen en in koude kamers.

NOBEL-PRIJS VREDE.

Niemand krijgt hem, maar Rode Kruis krijgt de baten van de festiviteit.

Niemand krijgt de Vredesprijs van het Nobel-fonds (klemtoon in Nobel op de e), een stichting van 31 millioen Zweedse kronen nalatenschap van Alfred Nobel, gestorven in 1896. Maar als de vredesprijs wel wordt toegekend, houdt men altijd een feestje en de baten daarvan komen het Rode Kruis ten goede. Als ware het feest toch gehouden, heeft het Nobel-fonds thans 10.000 kronen aan het Zweedse Rode Kruis gestuurd (één kroon is twee kwartjes).

CANADA'S HULP AAN ENGELAND.

Leger, vloot en luchtmacht in Canada zijn sinds het uitbreken van de oorlog belangrijk uitgebreid.

De Canadese marine convoyeerde meer dan 3500 schepen naar Engeland. Troepenschepen brachten vijftigduizend Canadese soldaten naar Engeland. Honderdduizend man staan klaar en driehonderdduizend zijn in reserve.

104 scholen en inrichtingen houden zich bezig met het trainen van jongemannen voor de luchtvaart.

Koortsachtig wordt gewerkt aan de bouw van fabrieken voor oorlogsmateriaal.

HITLER ZIT DE KERK DWARS.

Adolf, de gedoopte kerkvervolger, weet wel, dat het maken van martelaars slechts voordeel voor de Kerk oplevert. Daarom zit hij de Kerk dwars met allerlei plagerijen. Hier zijn er een reeks, uit Genève naar New York getelegrafeerd:

— Geen enkele H. Mis mag worden opgedragen voor 10 uur 's morgens als er 's nachts luchtalarm is geweest. Zelfs in eigen huiskapellen niet. Dit moet dienen om de geplaagde mensen uit te kunnen laten slapen (een leugen, want postkantoren, trams, telefoon, trein, hotels, café's en derg. mogen wel openen.) Zijne Eminentie Adolf Cardinaal Bertram, Aartsbisschop van Breslau, heeft namens het Duitse episcopaat geprotesteerd.

— Kerkklokken mogen voor 13 uur niet meer geluid worden.

— De Hitlerjeugd moet zich present melden elke Zondag van 8 tot 11 uur. (Lidmaatschap is verplicht voor alle jongens en meisjes in Nazi-land).

— Kloosters worden bij grote aantallen van regeringswege gesloten o.a. Seckau, Weingarten, Grueslau, Neresheim, Obermarchthal, Süssen. De monniken werden allen **op straat** gezet, zonder verder onderdak of levensonderhoud (reden: de monniken hadden naar buitenlandse radio-stations geluisterd; „kom mee", zei de Abt van Seckau, en hij liet zien, dat hij voorzichtigheidshalve alle radio-toestellen in zijn klooster officieel gedateerd had laten verzegelen bij het uitbreken van de oorlog.) In 1939 zijn in totaal 700 kloosters **gesloten.**

— Zusterhuizen werden opgeheven, de nonnen de straat opgejaagd en het huis voor militaire doeleinden ingericht.

— Alle collectes van het St. Bonifatius-genootschap werden verboden (dit genootschap zamelt gelden in in rijkere parochies om armere parochies te steunen).

— Alle parochie-bibliotheken van de Borromaeus-Bond werden „gezuiverd", d.w.z. alle niet strict-godsdienstige boeken, werden geconfisqueerd.

— Een priester werd opgesloten, omdat hij geestelijke steun aan de frontsoldaten wilde geven.

— Een Berlijns pastoor werd geforceerd zijn kerk te sluiten voor Polen.

— Alle Polen moeten een P op hun jas dragen.

— De boekenstalletjes in kerkportalen worden voortaan door Naziagenten beheerd en aangevuld.

— **Krankzinnigen worden „gegast". Daar er eten te kort is, zijn volgens betrouwbare bronnen reeds meer dan 100.000 krankzinnigen in gaskamers om het leven gebracht. Zulke gaskamers worden thans overal in Duitsland opgericht, en zijn niet geheim: de volke wordt geleerd, dat krankzinnigen een last voor de gemeenschap uitmaken en dus ter behartiging van het grotere belang moeten worden afgemaakt.**

Sterilisatie wordt veelvuldig toegepast. Men laat de slachtoffers door een gang lopen, waarop een bizondere straal gericht is, die bepaalde lichaamsdelen bestralt. Het resultaat is dat men onvruchtbaar wordt.

FEUILLETON

MOORD IN BLOKSCHRIFT.

HOOFDSTUK XIX

Wat mevrouw zag.

46)

Bij onze komst zat mijn vriend nog steeds op de rand van het bad, nu echter met beide benen aan de buitenzijde. Het griezelige moordtuig was verdwenen; stellig wilde hij er onzen gastheer niet voor doen huiveren. Hij had de armen over elkaar gekruist en keunde, zeer rechtop, met de rug en het hoofd tegen de muur bij het raam. Iets standbeeldachtigs had hij. Ik twijfelde er echter geen seconde aan, of in zijn gedachten ging het minder rustig toe. Hij staarde recht voor zich uit en woog de gebeurtenissen tegen elkaar af.

„U hebt ons duizend doden laten sterven", begon mijnheer Van Wieringen. „In alle eenzaamheid luisterden we naar elk geruicht, terwijl u werd neergeslagen. En tot overmaat van ramp heeft men uw portefeuille gestolen, zonder het geld. Ik wou voor een lief ding, dat ze het geld wèl gevonden hadden."

„Het zou niets aan de toestand veranderd hebben", antwoordde mijn vriend. „Alleen zouden we dan later nog weer eens dáárnaar moeten zoeken. Dus mijnheer Verschoor heeft u alles uiteengezet? Dat bespaart ons verdere verklaringen, nietwaar, heren?" Hiermee sneed hij elke verdere vraag af. „En nu zou ik gaarne even met mevrouw praten. Als u ons wilt voorgaan mijnheer Van Wieringen?"

„Dus nu hoeft vader niet meer bewaakt te worden?" vroeg de oudste zoon.

„We houden nu allen elkaar in het oog", antwoordde A.A., „en......"

„De afperser, de moordenaar, is er niet bij want natuurlijk was hij het, die naar onze kamer telefoneerde", vu'de Teun aan.

„Wat gaat aangaat, weet u meer dan ik, want ik was buiten westen". Hij sprong van het bad, klopte aan de verbindingsdeur en wekt opzij, om den heer des huizes te laten passeren. Daarbij richtte hij zich tot John en Willem. „Jullie gaan naar de hall beneden. Wacht daar, tot ik kom, begrepen?"

De chauffeur keek een beetje zuinig, als om te doen begrijpen, dat hij niet gewend was, van iemand anders dan zijn patroon bevelen te ontvangen; John, de huisknecht, nam de opdracht aan, zoals men dat verwachten kon: met een statige ernst, die slechts zeer bedeketlijk te kennen gaf, dat hij zich voegde naar een wèns van een gast. Pas toen zij de trap waren afgegaan, sloot A.A. de deur naar de omloop, grendelde die en ging mij voor, door de badkamer, naar het slaapvertrek, waar onze gastheer reeds naast zijn vrouw stond en zenuwachtig om opheldering vroeg.

Paul en Teun zaten naast elkaar op een bank bij een der vensters, waarvoor natuurlijk de gordijnen gesloten waren; Eddy stond nog, waar ik hem reeds eerder gezien had, aan de andere zijde van de brede lits-jumeaux. Wat ik eerst niet had opgemerkt was, dat hij meer dan de anderen ontdaan scheen te zijn. Mevrouw had kussens achter haar rug, zat alsof ze op een divan rustte. Indien ik nog niet geweten had, dat de Van Wieringens uit een gemoedelijker klasse tot deze hoogte waren geklommen, dan zou me nu haar sans-gêne ontvangst dit wel hebben verraden. Haar ogen waren rood van de eau de cologne, ze beet nog steeds angstig met haar blanke tanden in haar onderlip.

„Ik betreur het, mevrouw, dat het eerste meer geregelde gesprek van ons beiden moet plaats hebben onder zulke onaangename omstandigheden", begon A.A. „Ik betreur het nog meer, dat het mij niet is mogen gelukken deze samenloop te voorkomen."

„U hebt iets veel ergers wèl weten te voorkomen", antwoordde ze met trillende stem.

Ik vreesde al, dat de gedachte aan wat had kùnnen gebeuren, haar wederom zou doen flauwvallen; zij bette zich de ogen en haalde diep adem boven de van eau de cologne doordrenkte zakdoek. Niet alleen daardoor echter keerden haar krachten terug. ook A.A. droeg er het zijne toe bij. „Hoe spoedig de faam van een simpele daad zich toch verspreidt", ging hij voort. „Ik zou u, als ik in de plaats van uw zoons was geweest, in uw toestand niet met zoveel bizonderheden hebben vermoeid. Neen", wees hij haar verklaring terug, „natuurlijk hebben ze u alles verteld, wat ze van het gebeurde wisten en het ontbrekende aangevuld met vermoedelijk juiste gevolgtrekkingen. U zult mij echter een zeer grote dienst bewijzen door thans niet te spreken over wat met uw echtgenoot niet met mij wèl gebeurd is, doch over wat u om hulp deed roepen."

Dat ze hiertoe bij machte was, danken wij aan het feit, dat ze reeds enige tijd haar man naast zich had gezien en dus de meest volstrekte zekerheid had omtrent zijn behoud. Dat zij, bij wat ze bij stukjes en beetjes vertelde, niettemin zozeer onder de indruk kwam, dat we de mogelijkheid van een voortzetting van het gesprek moesten betwijfelen, was stellig toe te schrijven aan de schrik, die haar bij dit voorval had aangegrepen. Waar zij niet verder kon, kwam mijn vriend haar met vragen te hulp en als bij vele vroegere „verhoren" bleek mij ook nu weer, dat hij een bizonder talent bezat om alles te weten te komen, wat hij wenste te weten. Paul en Teun bleven zitten, waar zij bij onze binnenkomst zaten, Eddy en onze gastheer bleven ieder aan een zijde van het bed, A.A. stond naast mijnheer Van Wieringen en ik een halve stap achter hem, zodat ik tussen Van Wieringen en hem door, mevrouw kon zien.

„U zelf had mij bang gemaakt vanmiddag aan tafel, daarna door uw optreden in de hall. Ik was buiten me zelf van angst, nadat ik hoorde van de moord op mijnheer Somer", vertelde ze. „Vanavond in het salon, terwijl ik deed alsof ik in de krant las, kon ik de letters niet zien, omdat ik dacht te begrijpen, waarom u deed, alsof u gezelligheid bij ons zocht. Ik heb meer gezien dan u misschien denkt. Ik heb gezien, dat het zo goed als een afspraak tussen u was, toen Teun naar boven ging en daarom ging ik hem zo gauw na, om hem te vragen, wat er gaande was. Maar ik zag hem niet meer. Ik ben op zijn kamer geweest, hij was er niet, hij was niet te vinden. Ik ben naar mijn eigen kamer gegaan en heb daar gewacht, tot mijn man kwam. Eerst hoorde ik nog geschuifel op de gang", (dat was ik geweest) „toen kwam u, met mijn man tegelijk, naar boven. Mijn man kwam binnen, u ging naar uw kamer, want even later hoorde ik u hierboven lopen, net of u het expres een beetje hàrd deed. Maar uw vriend, dien hoorde ik niet, die was niet naar boven gegaan, bij hem bleef het stil. Teun was niet te vinden, mijnheer Verschoor hoorde ik niet. Ik dacht er over, ik was vàst van plan de hele nacht licht in de kamer te houden. Ik wist toén al, dat ik niet zou kunnen slapen, omdat er iets geheimzinnigs gebeurde. Ik heb nergens naar gevraagd, er is mij niets verteld. Daarom juist dacht ik aan van alles.

Wordt vervolgd.